

VALMANIFEST 2023–2026

**SANDVIKEN
KAN BÄTTRE!**

Mycket bra har hänt i Sandvikens kommun de senaste åren. Framför allt så klarade omsorgen pandemin bra, med en underdödlighet på 2,3% för perioden.

I år startade också bygget av ny hall för gymnastiken och allaktivitets-hall i Storvik.

Vi vill fortsätta utveckla hela kommunen, med kultur, idrott, skola och arbete i fokus.

Tillsammans skapar vi framtidstro och trygghet för alla i kommunen!

**Socialdemokraterna
i Sandviken**

Sandviken - den moderna industri- och kulturkommunen

På följande sidor presenterar vi socialdemokrater i Sandviken vårt valprogram för mandatperioden 2023–2026.

Sandviken är en modern industri- och kulturkommun. Det som beskrivs här är naturligtvis inte allt vi kommer arbeta med, men det ger en bild av hur vi ser på dagsläget och framtidens behov i stort.

Ett socialdemokratiskt samhälle kan förstås byggas lokalt, men för en kraftfull socialdemokratisk politik krävs också ett socialdemokratiskt styre både nationellt och regionalt. Det har vi sett inte minst under pandemin, där samordning och organisering av de olika nivåerna mot ett gemensamt mål varit oerhört viktigt.

Vi socialdemokrater ställer inte sjuka mot friska, äldre mot yngre, män mot kvinnor, stad mot land eller den som arbetar mot den som förlorat sitt arbete.

Vårt Sandviken är ett öppet samhälle som är mångkulturellt, demokratiskt, jämställt och jämlikt.

Socialdemokraterna i Sandviken kommer att verka för att

- Sandviken ska vara en trygg kommun att leva i
- Alla ska ha möjlighet till ett arbete
- Skolan ska ge alla en god utbildning, bidra till social fostran och möta elevernas individuella behov
- Vi ska ha en stark gemensam välfärd utan vinstsyfte
- Alla ska ha goda möjligheter till rekreation och kunna ta del av utbudet av idrott och kultur.
- Vårt unika byggnads- och kulturarv ska bevaras och utvecklas

Din röst avgör.

Vi räknar med dig på valdagen 11 september!

En kommun som växer

- **Hela kommunen ska byggas starkare för framtiden**
- **Minst 500 nya bostäder**
- **Hållbara livsmiljöer och mötesplatser**

Sandviken är en modern industri- och kulturkommun som växer. Fler vill flytta till vår vackra kommun och företag etablerar sig här. Det ställer krav på fler bostäder och att kommunen välkomnar utveckling, samtidigt som kommunens själ bevaras. Här kan människor utvecklas och leva ett gott liv med gemenskap, framtidstro, god service och välfärd med hög kvalitet.

En viktig faktor för kommunens framtid är att människors erfarenheter tas tillvara. Vi ser idag hur segregation och splittring skadar både människor och länder i världen. Men vi ser också att det finns alternativ och goda möjligheter att bygga gemenskap och sammanhållning.

Jämlika samhällen skapar trygghet, tillit, innovation och framtidstro. Sandviken står sig bra, men vi har en hel del kvar att göra.

God samhällsplanering för ökad integration är att blanda olika boendeformer. Fler bostäder ger människor möjlighet att flytta till jobb, äldre tillgång till en tillgänglig bostad och unga en möjlighet att flytta hemifrån och få ett eget liv.

Våra unika miljöer med bruksbygd, landsbygd, Erskines arkitektur och moderna bostadsområden, som växt fram genom åren, ska fortsätta utvecklas och förbättras samtidigt som vi bevarar det arv vi har att förvalta. Sandviken är inte en kommun som alla andra, och alla orter som utgör kommunen har unika värden som vi vill värna.

Människor och influenser från världens alla hörn har alltid berikat vår vardag. Idag är Sandviken ett mångkulturellt samhälle där företag och offentlig sektor har möjlighet att rekrytera arbetskraft med skilda erfarenheter och kunskaper. I ett mångkulturellt samhälle har vi alla möjlighet att möta världen på hemmaplan.

Jobb och tillväxt för framtidstro

- 1000 nya arbetstillfällen till kommunen
- Minst 400 praktikplatser per år inom kommunens verksamheter
- Enkelt för företag att etablera och utveckla verksamhet
- Kommunen ska kräva lärlingsplatser vid byggupphandlingar
- Genom bred samverkan stimulerar vi kompetensförsörjning och livslångt lärande

Kampen mot arbetslösheten är en viktig uppgift för socialdemokratin och vårt mål är arbete åt alla. Ett arbete ger egen inkomst, gemenskap och personlig utveckling och är en positiv och viktig nyckel till att styra över sitt liv.

Vi socialdemokrater vill leva i ett samhälle där ansvar, förväntningar och trygghet går hand i hand, där vi hjälps åt och gör varandra bättre. Det kräver samarbete och investeringar för framtiden.

Vi vill ha ett samhälle där alla kan bidra och därmed möjliggöra och finansiera en gemensam välfärd av högsta kvalitet – ett samhälle som håller ihop och som värnar en ökad jämlikhet. För att säkra välfärden krävs en politik för fler växande företag, fler i arbete och fler arbetade timmar.

Vi ska stärka och utveckla de lokala förutsättningarna för befintligt näringsliv och nyföretagande. Vi vill arbeta för en mer differentierad arbetsmarknad som tar sikte på framtidens gröna industri och näringsliv. Att klara omställningen från ett samhälle helt beroende av fossila bränslen till ett samhälle med förnybara energikällor är en stor utmaning.

Vi har mycket att bygga på i Sandviken och kan dra stor nytta av vår historia för att ta oss in i framtiden. Omställningar av den här omfattningen har vi socialdemokrater genomfört tidigare. Den från ett fattigsverige

till en välfärdsstat, från ett land där utbildning var förunnat ett fåtal till att bygga ett kunskapssamhälle. Nu vill vi göra det igen.

Det är ett stort politiskt ansvar. Det kräver investeringar, beteendeförändringar och utbildning. Socialdemokraternas mål är att Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland, och Sandviken ska bidra med vad vi kan för att nå det målet. När vi gör det lägger vi också grunden för framtidens arbetsmarknad i Sandviken, och säkrar jobb här för lång tid framöver.

För att säkerställa bättre matchning mellan arbetssökande och arbetslivets kompetensbehov krävs aktiv samverkan mellan näringsliv, offentlig verksamhet och olika utbildningsaktörer. Praktikplatser är en viktig del för att bekämpa ungdomsarbetslösheten och med rätt utbildning kan vi lösa både generationsväxlingen på de företag vi har och säkra framtida etableringar.

Genom samverkan mellan privata och offentliga aktörer stimuleras kompetensförsörjning och livslångt lärande. Detta stärker individer och samhälle, samtidigt som det fyller näringslivets behov av arbetskraft.

Kunskap gör Sandviken starkare

- **Alla skolor där elever går idag ska finnas kvar**
- **Barns rätt till pedagogisk verksamhet i förskolan ska utökas**
- **Skolan ska möta alla barns unika behov för att alla ska ha bästa förutsättningar att ta en gymnasieexamen**
- **Digitala resurser är en naturlig del i lärandet.**
- **Grundskolan ska erbjuda frukost**

Kunskap och bildning är nyckeln till arbete och människans frigörelse. Därför är det viktigt för oss socialdemokrater att satsa på barnen från förskolan upp till gymnasiet. Det är bra för utvecklingen i kommunen, det är bra för sysselsättningen och det är bra för alla kommuninvånare.

I förskolan och på fritidshemmen ska personaltäthet och gruppstorlekar vara anpassade efter barnens behov och läroplanens mål. Föräldrars behov av barnomsorg ska tillgodoses oavsett om det är på kvällar, nätter

eller helger. Fritidshemmen ska stärkas och alla elever ska kunna få läxläsningshjälp.

Vi vill att barnens rätt till pedagogisk verksamhet i förskolan ska utökas. Idag har vissa barn rätt att gå 15 timmar per vecka. I ett första steg vill vi öka flexibiliteten för dessa timmar så att barnet antingen går tre timmar fem dagar per vecka eller fem timmar tre dagar per vecka. På sikt vill vi öka denna tid till 20 timmar per vecka för att i förlängningen nå målet att ge möjlighet till 40 timmar per vecka för de som vill.

Skolan ska förbereda och bilda dagens elever till kompetenta, kritiskt granskande och kreativa individer som har möjlighet att uppfylla sina drömmar. Den ska vara en trygg plats med studiero, omtänksamhet och där vilja att studera stimuleras. Utvecklandet av digitala kompetenser ska vara en central och självklar del av elevernas skolgång.

En bra start på dagen och en mätt mage krävs för att orka ta till sig allt det som skolan erbjuder och det ökar lugnet i klassrummet. Därför ska grundskolan erbjuda frukost till eleverna så att ingen behöver gå hungrig genom dagen.

Alla vinner på att segregationen i skolan bryts. Det gör vår skola likvärdig och kompenserar för skillnader. En skola där elever möter varandra och utvecklas genom varandras erfarenheter är en starkare skola för alla. Nyckeln till en bra skola finns i klassrummet, i mötet mellan läraren och eleven. Därför måste vi stärka lärarna, respektera och ta vara på deras kunskaper och utveckla lärandet med hjälp av den senaste forskningen.

Vår gymnasieskola skall ha ett utbud som i hög utsträckning tillfredsställer elevernas förstahandsval. Samtidigt ska utbudet möta det framtida kompetensbehovet hos kommunens och regionens näringsliv, och främja en generell höjning av utbildningsnivån i kommunen.

Bra vård och omsorg i hela kommunen

- **Vi ska slå vakt om den demokratiska kontrollen över välfärden**
- **Minst 100 nya platser på omsorgsboende**
- **Ökat oberoende och större frihet för omsorgstagarna**
- **Ny teknik för omsorgstagarnas och personalens bästa**

Välfärd är att ge alla ett gott liv och goda möjligheter att delta i kultur-, fritids- och samhällsliv utifrån sina förutsättningar. Socialdemokraterna har alltid prioriterat en stark välfärd framför skattesänkningar. Alla kan drabbas av svårigheter i livet, och då måste man kunna lita på att samhället finns där och ger det stöd som behövs. Samhällets stöd ska vara starkast när behovet är som störst.

Inte minst under de senaste årens pandemi har vi sett att den modell vi valt i Sandviken har varit rätt. Kommuner med större inslag av privata omsorgsgivare, fler timanställda och sämre trygghet för personalen har klarat av utmaningen sämre än vi. Men Sandviken kan bättre. Vi fortsätter arbetet med att stärka välfärden för de som behöver vård och omsorg.

Att stärka personalen är grunden till en omsorg med hög kvalitet. Behoven inom omsorgerna blir allt större bland annat på grund av ökad individanpassning. Alla skall mötas utifrån sina förutsättningar och behov, därför måste kompetens och specialisering i omsorgerna utvecklas.

Vi vill att äldreomsorgen utvecklas så att den ger äldre större möjlighet att leva ett aktivt liv länge. Äldreomsorgen skall genomsyras av en hög kvalitet som bygger på trygghet, gemenskap och delaktighet. Det ska finnas varierade boendeformer som bidrar till valfrihet för att möta olika omsorgs- och trygghetsbehov.

I välfärdssektorn gör teknologin stora framsteg, inte minst inom vård- och omsorgsverksamheten. Den utvecklingen skall användas i omsorgstagarnas och medborgarnas intresse.

Tekniken ska användas för att öka omsorgstagarnas oberoende och ger dem större frihet. De anställdas tid kan då fokuseras på den personliga vården och omsorgen, och mer uppmärksamhet kan ges till människan.

Om vi ska klara av det här krävs en gemensam organisation, vi slår därför vakt om den demokratiska kontrollen och säger nej till privatiseringar och vinstdriven verksamhet. I stället säger vi ja till fokus på omsorgstagarna och demokratiskt ansvar för utvecklingen.

Trygghet i en föränderlig värld

- **Hela kommunen ska vara en trygg och attraktiv plats att bo, leva och verka i**
- **Vi ska mötas över klassgränserna för att stärka de demokratiska värderingarna**
- **Vi ska motverka segregationen och lyfta socioekonomiskt utsatta områden**

Världen går mot mer och mer förändring och osäkerhet, vi har nyss gått ur pandemin och när det här skrivs har Ryssland gått in i Ukraina.

Klimathotet finns kvar och vi är mitt i omställningen till framtidens industrier samtidigt som digitaliseringen fortgår. Människors behov av trygghet och stabilitet ökar för varje osäkerhet som smyger sig på. Det måste vi motverka genom lokal gemenskap och en ökad trygghet för individerna som möter förändringarna och känner oron.

Vi är alla våra bästa jag när vi känner oss trygga och säkra. Vi sluter oss mer när vi känner oss otrygga, blir misstänksamma, missunnsamma och slår vakt om det vi kan kontrollera. Den utvecklingen kan inte få fortsätta. Därför ska vi vända på varje sten för att bryta segregationen och ersätta den med gemenskap och trygghet.

Ett samhälle som håller ihop är ett tryggt samhälle där alla kan och vågar vara sig själva. Där får människor gå sin egen väg med vetskapen om att det finns stöd om saker och ting inte går som man tänkt sig, eller om omvärlden tvingar dem till förändringar. Alla ska känna trygghet i att vården finns och fungerar, att barnen får en bra skolgång, att brottsligheten bekämpas och att man på ålderns höst är trygg oavsett hur livet sett ut innan. Hela kommunen ska vara attraktiv och trygg att bo i. Det gäller allt från brottsbekämpning, skola och omsorg till myggbekämpning, kollektivtrafik och parkförvaltning.

Klyftor mellan människor måste bekämpas för att tilliten till varandra, som är kittet i sammanhållningen, ska finnas. Det gäller såväl ekonomiskt som socialt. Samhället ska skapa mötesplatser där människor kan ta del av varandras olikheter och skapa förståelse för varandra. Det börjar redan i förskolan där det är viktigt att barn med olika bakgrunder får mötas och lära känna varandra. Men alla delar av samhället har en viktig roll i att främja möten mellan människor och utjämna skillnader i förutsättningar.

Trygghet är något vi skapar tillsammans. Det är både en känsla av tillit till samhället och varandra, och resultatet av vad vi alla gör och de beslut som tas gemensamt. Brottsligheten måste naturligtvis stävjas med polis, men även vi i kommunen kan göra mycket för att förebygga brott och misstänksamhet mot andra. Brottens orsaker är många, ingen föds till att vilja skada andra, utan det bottnar oftast i hur vi ser på och tar hand om varandra och där har kommunens verksamheter en viktig roll att spela. Om fler får ett bättre liv och stärkta förutsättningar så kommer också fler att klara sig undan brottets bana.

Kultur, natur och idrott

- **Fritidsbanken ska etableras på fler platser i kommunen**
- **Inrätta kommunala naturreservat**
- **Stödja utvecklingen med turism och naturupplevelser**
- **Biblioteksfilialerna ska utvecklas**

Sandvikens kommun har en stor bredd av aktiviteter för både kommunmedborgare och turister. Allt från de många biblioteken, till idrottsanläggningar och den underbara naturen i Gysinge eller Högbo. Mycket av det vi har i Sandvikens kommuns kulturarv är sådant vi tar för givet, men som är oerhört viktigt att värna om, och utveckla, för kommande generationer, så som tidigare har gjort för oss.

För oss socialdemokrater är kultur, idrott och naturliv kommunala kärnverksamheter. Möjligheterna att ta del av kultur är en naturligt inbäddad del i våra verksamheter, oavsett om det är skolornas kopplingar till folkbiblioteket, eller de tavlor och konstverk som förgyller lokalerna inom omsorgen, på våra torg och i rondeller. Samtidigt med det så värnar vi det lokala kulturlivet och idrottens föreningar helt för deras egen skull. Det ska vara enkelt för människor att ta del av det breda utbud som finns i Sandviken, särskilt för barn, ungdomar och äldre.

Kultur, idrott och friluftsliv är en del av livets mening, inte en krydda man kan klara sig utan. Att samlas runt kultur och idrott har för oss alltid varit en självklar del av samhället. Där möts fattiga och rika, unga och gamla och alla andra på lika villkor runt gemensamma intressen och fördomar byts mot gemenskap.

De gamla bruksmiljöerna är självklara pärlor i vår kommun som vi slår vakt om, lika som stationshuset i Storvik, kyrkomiljön i Kungsgården, Tallbo konstnärshem i Järbo och naturligtvis Koversta Gammelby i Österfärnebo, med anor från medeltiden. Sandvikens kommun har en stark koppling till den tidiga industrialiseringen med alla bruken och de många orterna som växte upp runt om dem. Både i byggnader, dammar och kanaler och i det konstnärskap med författare, musiker, målare och andra som fann, och finner, sin inspiration just här.

Idrotten och friluftslivet är likaså viktiga delar som drivits fram av Sandvikens befolkning genom generationer. Från de första som på ideell basis anlade backarna i Kungsberget eller de som startade idrottsföreningar och bildningsverksamhet som vi nu värnar gemensamt med stöd från kommunen, mångas ideella engagemang och i samarbete med det lokala näringslivet. Vi vill bygga vidare på det arbetet och verka för att turism och besöksnäringen får en större plats i Sandvikens kommun.

Kommunala naturreservat ska inrättas i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer och tillgodose behov av områden för friluftslivet.

På ett ansvarsfullt sätt kan vi se till så att möjligheterna till både organiserade aktiviteter och enskilt utövande av kultur, idrott och naturliv är en naturlig del av Sandvikens kommun för lång tid framöver.